

2023 M.

KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

KALVARIJA
2024-04-05

TURINYS

NAUDOJAMOS SANTRAUPOS.....	3
INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ. VADOVO ŽODIS.....	4-5
I. BIBLIOTEKOS PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS.....	5-6
II. BENDROJI VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA.....	7-8
III. DOKUMENTŲ IŠDUOTIES PASLAUGA.....	8-9
IV. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS.....	9-14
V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA.....	14-16
VI. LĖŠŲ PRITRAUKIMAS IR PROJEKTŲ VYKDYMAS, SIEKIANT PRAPLĖSTI PASLAUGŲ REPERTUARĄ IR TOBULINTI ESAMAS PASLAUGAS.....	16
VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYYSTĖ.....	17-18
VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS.....	18-22
IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA.....	22-23
X. DARBUOTOJAI IR PROFESIONALUMO UGDYMAS.....	23-24
XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ.....	24
XII. FINANSAVIMAS.....	24
IŠVADOS.....	25
PRIEDAS Nr. 1 KSVB projektinė veikla	1-6

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

d. – diena
d. d. – darbo diena
DB – duomenų bazė
EPUB – Nemokamas ir atviras el. knygų standartas
e-katalogas – elektroninis katalogas
El. paštas – elektroninis paštas
ELVIS – Elektroninių Leidinių Valdymo Informacinė Sistema
Eur – eurai
F – filialas
fiz. vnt. – fizinis vienetas
g. – gatvė
JST – Jaunimo savanorių tarnyba
KSVB – Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos
kt. – kiti
LAB – Lietuvos aklujų vivlioteka
LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema
m. – metai
m² – kvadratiniai metrai
mėn. – mėnuo
NBDB – Nacionalinės bibliotekos bibliografijos duomenų bankas
Nr. – numeris
pav. – pavadinimas
PDF – Atviro standarto formatas
PĮ – programinė įranga
Proc. – procentai
RTF – Rich Text Format failas
TAU – Trečiojo amžiaus universitetas
tūkst. – tūkstantis
TBA-S – Tarpbibliotekinis abonementas
t. y. – tai yra
val. – valanda
VB – viešoji biblioteka
VBS – viešųjų bibliotekų sistema
VIP – Vieša interneto prieiga
vyresn. – vyresnioji
VRSS – Vartotojų registravimo ir statistikos sistema
VšĮ – viešoji įstaiga
žr. – žiūrėti

INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka (toliau Biblioteka) yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, veikianti informacijos sklaidos, kultūros, mokslo ir švietimo srityje ir vykdanči bibliotekinę veiklą.

Bibliotekos savininkas — Kalvarijos savivaldybė (toliau – Savivaldybė)

Kodas 188208265

Adresas: Laisvės g. 2, Kalvarija, LT-69213

Telefono Nr. +370 343 21042

Interneto svetainė: www.kalvarijosvb.lt

Elektroninis paštas: biblioteka@kalvarijosvb.lt, direktore@kalvarijosvb.lt

Direktorė Laima Karpavičienė, išsilavinimas – aukštasis universitetinis.

Bibliotekų tinklas – viešoji biblioteka ir 10 filialų.

VADOVO ŽODIS

Pagrindinės 2023 m. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos veiklos kryptys nustatytos atsižvelgiant į savivaldybės strateginio veiklos plano „Kultūros, sporto ir bendruomeninės veiklos plėtros programos (kodas 02) tikslą: skatinti bei remti gyventojų iniciatyvą, puoselėti savivaldybės kultūrinį savitumą.

Bibliotekos veiklos tikslai: prisidėti prie informacinės ir žinių visuomenės plėtros, puoselėti demokratijos, teisės į informaciją, kultūros atvirumo ir pagarbos intelektinei nuosavybei vertybes, ugdyti kultūrinės žmogaus kompetencijas ir kūrybingumą, prisidėti prie neformalaus švietimo ir skatinti mokymąsi visą gyvenimą.

Svarbiausios veiklos sritys – dokumentų kaupimas, tvarkymas, sisteminimas ir saugojimas, galimybės naudotis viešaisiais informacijos šaltiniais užtikrinimas, neatsižvelgiant į jų autorių ir juose užfiksuotą žinių politinę ar ideologinę orientaciją, savanorystės, gyventojų mokymo, atvirosios jaunimo erdvės iniciatyvų įgyvendinimas, projektinė veikla, turizmo informacijos teikimas bei daugelio kitų teisės aktuose nustatytų funkcijų vykdymas.

Teigiamas Savivaldybės požiūris į bibliotekų veiklas suteikė galimybę įgyvendinti suplanuotus uždavinius: Bibliotekose vis didesnę paslaugų dalį užėmė ne tradicinės funkcijos, bet paslaugos, susijusios su šiandieniniais bendruomenės kultūros, informacijos ir mokymosi visą gyvenimą poreikiais. Tobulintos esamos paslaugos, kurtos naujos. Minėtam tikslui ir papildomam lėšų pritraukimui parengtos 6 projektinės paraiškos. Teikta ir laimėta Kultūros paso edukacija “ Kūryba įkvėpta knygų magijos“, kurios tikslas : ugdyti mokinių kūrybinį požiūrį, įtraukiant juos į edukacines veiklas, siekiant supažindinti su bibliotekos teikiamomis paslaugomis ir veiklomis, skatinti kokybišką ir prasmingą laiko praleidimą bibliotekoje. 5 projektuose biblioteka dalyvavo partnerio teisėmis, 7-iuose įvairių įstaigų projektuose įsipareigojo dalyvauti, gavus finansavimą.

Viešoji biblioteka ir filialai tradiciškai, renginiais bei parodomis, prisidėjo prie iškilų datų paminėjimo: rengtos parodos, žodiniai renginiai, filmų peržiūros (kartu su Kalvarijos savivaldybės kultūros centru muziejuje pradėti rengti kino vakarai, kurių metu rodomi senosios restauruotos klasikos filmai), suteiktos erdvės bendruomenės narių veikloms. Bendradarbiaujant su TV3 televizijos Kelionių po Lietuvą laidos „Sveiki atvykę“ komanda, sukurta televizijos laida apie Kalvarijos krašto lankytinas vietas ir teikiamas pramogų paslaugas turistams.

Paminėtinos ir **teštinės iniciatyvos, veiklos, akcijos**. 2023 m. tęsiama Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos iniciatyva „Pirmoji knygelė“, kurios metu visiems gimusiems Kalvarijos savivaldybėje mažyliams įteikiama pirmoji knygelė ir nemokamas skaitytojo bilietėlis (2023 m. naujagimiams įteiktos 26 dovanėlės). Skaitymo iššūky „Vasara su knyga“ priėmė 50 suaugusiųjų ir 20 jaunųjų skaitytojų. Tęsimas bendradarbiavimas su Kalvarijos socialinės globos namais, organizuojant garsinius skaitymus globos namų gyventojams. Populiarėja Tarpbibliotekinio abonemento (TBA) paslauga: 2023 m. kitoms bibliotekoms išsiųsta 11 dokumentų, o iš jų gauti 48 dokumentai. Prieš keletą metų įgyvendinta knygomatų paslauga pasinaudojo 55 vartotojai, išduoti 79 leidiniai. Prisijungus prie projekto „Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių santykių kūrimui su aplinka“, praveisti 48 edukaciniai užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 385 dalyviai.

Negalintiems skaityti įprasto spausdinto teksto skaitytojams suteikta galimybė naudotis ELVIS (Elektroninių Leidinių Valdymo Informacine Sistema) virtualia biblioteka. Elvis fonduose saugoma tūkstančiai pavadinimų populiarių įgarsintų knygų (tarp jų – ir įgarsintos knygos, skirtos vaikams), žurnalų, filmų su garsiniu vaizdavimu, skaitmeninių knygų (PDF, DAISY, EPUB formatais), skaitmeninių Brailio leidinių, garso spektaklių. Ataskaitiniais metais ELVIS biblioteka pasinaudojo 4 vartotojai, jiems išduota 30 leidinių.

2023 m. Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre mokomąsias profesines praktikas atliko 2 studentai (Kauno kolegijos Verslo fakulteto turizmo ir viešbučių vadybos bei VŠĮ Socialinių mokslų kolegijos studentai). Viešojoje bibliotekoje socialinę – pilietinę veiklą atliko 23 Kalvarijos gimnazijos moksleiviai, jaunimo savanorišką tarnybą - 4 savanoriai.

I. BIBLIOTEKOS PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

Ataskaitiniais metais Kalvarijos SVB struktūra ir tinklas nepasikeitė. Jį sudarė:

- Viešoji biblioteka;
- 10 kaimo filialų.
- Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos išdavimo punktų neturi.

2023 m. bibliotekų tinklo prieinamumą iliustruoja 1 lentelė.

1 lentelė

Bibliotekų prieinamumas 2023 m.

<i>Biblioteka</i>	<i>Bibliotekų skaičius metų pabaigoje</i>			<i>Bibliotekų tankumo koeficientas</i>	<i>Bibliotekų prieigos koeficientas</i>	<i>1 biblioteka vidutiniškai aptarnauja vartotojų</i>
	<i>Bibliotekų skaičius</i>	<i>Išorinis aptarnavimo punktas</i>	<i>Iš viso aptarnavimo punktu</i>			
<i>VB</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0,2</i>	<i>4491</i>	<i>2002</i>
<i>Filialai</i>	<i>10</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1,7</i>	<i>582</i>	<i>164</i>
<i>Sistema</i>	<i>11</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1,1</i>	<i>937</i>	<i>331</i>

Viešojoje bibliotekoje vartotojus aptarnauja 4 darbuotojai.

Per metus iš viso dirbta:

- 251 d. d. - Vaikų ir jaunimo erdvėje,
- 283 d. d. - Suaugusiųjų skaitytojų aptarnavimo skyriuje.

Visi filialai (10) dirba nepilną darbo dieną. Vidutiniškas darbo dienų skaičius viename filiale kai darbuotojai dirba:

- 0,75 etato – 130 d. d.;
- 0,50 etato – 124 d. d.;
- 0,25 etato – 57 d. d.

Nestacionarus gyventojų aptarnavimas

Nuo 2022 m. Viešoji biblioteka pradėjo teikti naują paslaugą – garsinius skaitymus senyvo amžiaus žmonėms. Ši paslauga pasitvirtino ir 2023 m.: skaitytojų aptarnavimo skyriaus vyresnioji bibliotekininkė organizavo 45 garsinius skaitymus, iš jų Kalvarijos savivaldybės socialinių paslaugų centro Socialinės globos namuose 31 skaitymo popietę ir Kalvarijos savivaldybės ligoninėje 14. Juose dalyvavo 27 lankytojai. Bendras apsilankymų skaičius 308. Įstaigų gyventojams pristatytos 79 (lietuvių autorių) knygos: V. Krėvė „Silkės“, A. Vienuolis „Kūmutės“, B. Vilimaitė "Dvyliktas maršrutas", "Baliuko vestuvės"; "Prisiminimų beieškant", G. Semėnienė "Dovana", "Veronikos pokštas", "Kaimynė-garvežys", „Uošvės gudrybės“, „Vagis“, J. Biliūnas „Svečiai“, „Lazda“; A. Vienuolis „Iš mano atsiminimų“- „Samdinė Alena“; „Įdomiausioji kaukė“- "Taupumas" ir kt. Po kiekvieno garsinio skaitymo vyko siužeto aptarimas, diskusijos, skatinančios senelių globos namų ir ligoninės gyventojus bendrauti, dalintis patirtimi.

Knygnešystės paslauga bibliotekose dažniausia naudojasi senyvo amžiaus ir negalią turintys asmenys. 2023 m. šią paslaugą į namus teikė darbuotojai, šeimos nariai, kaimynai, socialinės darbuotojos, savanoriai, giminaičiai. Bibliotekų sistemoje jų skaičius, lyginant su 2022-aisiais, sumažėjo (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

Nestacionarus gyventojų aptarnavimas 2021 - 2023 m.

	Nestacionarus gyventojų aptarnavimas							Knygnešystė				
	Aptarnauta gyventojų namuose skaičius			Pokytis 2022/2023 % (2 m. pokytis)	Išduota dokumentų (fiz. vnt.)			Pokytis 2022/2023 % (2 m. pokytis)	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Pokytis 2022/2023 % (2 m. pokytis)
	2021 m.	2022 m.	2023 m.		2021 m.	2022 m.	2023 m.					
VB	57	38	38	0	4319	4215	1255	-70	31	38	30	-21
F	166	149	137	-8	4810	4107	3227	-21	84	83	89	+6,7
KSVB	223	187	175	-6	9129	8322	4482	-46	115	121	119	-1,6

2023 m. sumažėjo nestacionarus gyventojų aptarnavimas namuose. Gyventojų aptarnauta 6 proc. mažiau nei 2022-aisiais. Išduotų dokumentų procentas taip pat ženkliai sumažėjo (46 proc.). Šio rodiklių pokyčiams galimai įtakos turėjo šie faktoriai:

- aktyviai vykdoma nauja paslauga - garsiniai knygų skaitymai Kalvarijos savivaldybės socialinių paslaugų centre (Socialinės globos namuose) bei Kalvarijos savivaldybės ligoninėje.
- susilpnėjusi sveikata (netektis) vartotojų su fizine negalia ar vyresnių nei 70 m. senjorų.
- virtualios bibliotekos ELVIS (Elektroninių Leidinių Valdymo Informacine Sistema) prieinamumas, skirtas negalintiems skaityti įprasto spausdinto teksto asmenims

II. BENDROJI VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA

Kiekvienais metais mažėja nuolatinių gyventojų skaičius Lietuvoje. Nuo 2000 m. nuolatinių gyventojų skaičius Lietuvoje sumažėjo beveik 19 proc. Kalvarijos savivaldybė – ne išimtis: savivaldybėje sumažėjo 2,8 proc. gyventojų, iš jų - 4,7 proc. vaikų. (žr. 3 lentelė).

3 lentelė

Gyventojų sutelkimas bibliotekose 2021-2023 m.

Biblioteka	Gyventojų skaičius aptarnaujamame mikrorajone			Vartotojų skaičius			Gyventojų sutelkimo procentas		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023	2021 m.	2022 m.	2023 m.
<i>a) Bendri gyventojų sutelktumo rodikliai</i>									
VB	4600	4628	4491	1611	1776	2002	35	38	45
F	6136	5973	5815	1981	1837	1638	32	31	28
KSVB	10736	10601	10306	3592	3613	3640	33	34	35
<i>b) Vaikų sutelktumo rodikliai</i>									
VB	554	560	529	321	390	520	58	70	71
F	849	794	762	534	494	414	63	62	54
KSVB	1403	1354	1291	855	884	934	61	65	61

Mažėjantis Kalvarijos savivaldybės gyventojų skaičius, jaunų šeimų migracija, sumažėjęs gimstamumas, didėjantis senyvo amžiaus žmonių skaičius, turi nemažą poveikį naujų vartotojų pritraukimui į bibliotekas.

2023 m. savivaldybėje suaugusieji vartotojai sudarė 74 proc. visų vartotojų, vaikai – 26 proc.

Ataskaitiniais metais bibliotekos paslaugomis pasinaudojo 18794 (27,64 proc.) lankytojai daugiau, nei 2021-aisiais. Lankytojų vaikų taip pat padidėjo (15,50 proc.). Viešojoje bibliotekoje iš viso per metus apsilankė 14783 (43,51 proc.) lankytojai daugiau, nei 2021-aisiais (lankytojų vaikų 12,60 proc.). Filialuose bendras lankytojų skaičius buvo 11,80 proc. didesnis, nei 2021 m. (iš jų lankytojų vaikų 18,02 proc.) (žr. 4 lentelę).

4 lentelė

Bibliotekų lankytojų skaičius 2021-2023 m.

Biblioteka	Apsilankymų skaičius					
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikų apsilankymų		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
VB	33980	40054	48763	11919	15490	13421
F	34004	33199	38015	13709	14672	16180
KSVB	67984	73253	86778	25628	30162	29601

Bibliotekose vis didesnę paslaugų dalį užima ne tradicinės bibliotekos funkcijos – dokumentų fondų panauda ir su tuo susiję veiklos, bet paslaugos, susijusios su šiuolaikiniais bendruomenės kultūros, informacijos ir mokymosi visą gyvenimą poreikiais: atviros erdvės bendruomenės susibūrimams ir jos narių kūrybinių darbų pristatymui ir viešinimui, neformaliojo švietimo plėtojimas (bendradarbiavimas su Trečiojo amžiaus universitetu): mokymai, kūrybinės dirbtuvės, vasaros

stovyklos, edukacijos. Besikeičiančios Bibliotekos veiklos lemia natūralų registruotų vartotojų ir leidinių išduoties apimčių mažėjimą ir lankytojų, besilankančių bibliotekų kultūrinėse erdvėse, didėjimą.

Viešojoje bibliotekoje bendras vidutinis dienos apsilankymas buvo 183 kartai.

Viename filiale vidutinis dienos apsilankymas buvo 32 kartai.

Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro lankomumas

5 lentelė

Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro lankytojai*

Data	Lankytojai viso:	Pagal amžiaus grupes			Pagal gyvenamąją vietą		
		Vaikai iki 14 m	Jaunimas	Suaugę	Kalvarijos krašto gyventojai	Kitų Lietuvos vietovių gyventojai	Užsienio šalių gyventojai
2023 m.	4433	357	277	3799	3041	1283	109

*apskaitomi visi: muziejaus lankytojai + renginių lankytojai

2023 m. Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre apsilankė 1867 lankytojais daugiau nei praėjusiais metais, iš kurių - 1184 Kalvarijos krašto lankytojai, 584 - kitų Lietuvos miestų, 99 užsienio šalių turistai. Muziejuje lankėsi garbūs svečiai: LR Seimo narė Angelė Jakavonytė; JAV ambasadorius Lietuvoje Robert S. Gilchrist; menininkė Inga Šviesaitė; rašytojas Simonas Jurkevičius ir kt. Sulaukta turistų iš JAV, Lenkijos, Anglijos, Airijos, Šveicarijos, Vokietijos, Latvijos, Čekijos, Izraelio ir kt.

III. DOKUMENTŲ IŠDUOTIES PASLAUGA

Ataskaitiniais metais bibliotekos vartotojams išduota 19862 dokumentai arba 14,75 proc. mažiau nei 2021 m. Vaikų išduoties rodiklis tai pat 20,16 proc. mažesnis, lyginant su 2021 m.

6 lentelė

Dokumentų išduotis (fizinį vieneta) 2021-2023 m.

Biblioteka	Išduotų dokumentų skaičius					
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikams		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
VB	39835	40061	38160	6635	6799	6081
F	57845	52079	45111	18242	17588	13781
KSVB	97680	92140	83271	24877	24387	19862

Viešojoje bibliotekoje dokumentų išduotis (2021-2023m.) sumažėjo nežymiai - tik 4,20 proc. Filialuose - 22,01 proc. mažiau nei 2021 m. Išduoties rodiklių pokyčiams įtakos turėjo gyventojų vaikų mažėjimas savivaldybėje bei darbuotojų nedirbtas darbo laikas dėl ligos (viename filiale darbuotojas sirgo 4 mėn., 4 filialuose – vidutiniškai po mėnesį).

2023 m. filialuose 80 proc. išaugo dokumentų išduoties vietoje rodiklis. (žr. 7 lentelę).

7 lentelė

Dokumentų išduotis (fizinį vienetų) į namus ir vietoje 2021-2023m.

Biblioteka	Išduotų dokumentų skaičius						Išduotų į namus dokumentų procentas		
	Į namus			Vietoje			2021 m.	2022 m.	2023 m.
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.			
a) Bendri dokumentų išduoties rodikliai									
VB	31010	29198	29230	8825	10863	8930	78	73	77
F	55754	46962	35890	2091	5117	9221	96	90	80
KSVB	86764	76160	65120	10916	15980	18151	89	83	78
c) Dokumentų išduoties vaikams rodikliai									
VB	6073	5384	5020	562	1415	1061	91	79	83
F	17545	16296	11289	697	1292	2492	96	93	82
KSVB	23618	21680	16309	1259	2707	3553	95	89	82

Skaitytojai, užsukę į biblioteką, miela skaitė periodinius ir kitus leidinius, domėjosi rašytojams parengtomis literatūrinėmis parodomis: jų biografija bei kūryba.

IV. KULTŪRINĖS, EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS

2023 m. bibliotekų sistemoje surengta 44 renginiais daugiau nei 2022 m. Juose apsilankė 45,7 proc. visų lankytojų, iš jų 46,1 proc. vaikai. Bendras renginių lankytojų skaičius, lyginant su 2022-aisiais išaugo 30 proc.

2023 m. bibliotekų sistemoje organizuoti kompleksiniai renginiai sudarė 16 proc., žodiniai 54 proc., vaizdiniai – 30 proc. visų renginių. Iš jų vaikams - kompleksiniai renginiai sudarė 22 proc., žodiniai 52 proc., vaizdiniai – 26 proc. visų renginių.

Detaliau su 3-jų metų renginių lankytojų ir surengtų renginių skaičiumi galima susipažinti žemiau pateiktose 8, 9, 10 lentelėse.

8 lentelė

Bibliotekos organizuotų renginių skaičius*2021-2023 m.

Vyko	Renginių iš viso						iš to skaičiaus					
				Žodiniai			Kompleksiniai			Vaizdiniai		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
a) Bendri renginių rodikliai												
VB	471	467	510	245	259	325	43	78	70	183	130	115
F	397	403	404	159	173	171	42	53	78	196	177	155
KSVB	868	870	914	404	432	496	85	131	148	379	307	270
b) Renginių vaikams rodikliai												
VB	72	151	172	12	73	95	28	38	38	32	40	39
F	149	159	195	63	84	96	19	26	42	67	49	57
KSVB	221	310	367	75	157	191	47	64	80	99	89	96

*įskaitant edukacinius renginius

Trumpa renginių apžvalga

Bibliotekos lankytojus *susitikimai* džiugina, praturtina bei *skatina* skaityti knygas. Visada yra įdomu gyvai susitikti su rašytojais, kūrėjais, kitais žymiais žmonėmis, išgirsti jų gyvenimo, išminties, potyrių, kūrybos vingius, nes tai sudomina susitikimo klausytojus įkvepia skaitymui, klausimams ir komentarams. 2023 m. viešojoje bibliotekoje tokių **susitikimų** buvo gan nemažai.

Rašytojas, buvęs kriminalistas **Vilius Mačiliūnas** detektyvų mėgėjams pristatė apysaką „9“, romaną „Blondinė gaus ko nori“ bei vaikams skirtas knygeles „Kas pagrobė mokytoją?“ ir „Sekliai nesnaudžia“. Renginio metu autorius papasakojo kaip gimsta kūriniai, kurie labai persipynę su ilgamečio kriminalinio darbo policijoje patirtimi bei subtilybėmis. Norintys galėjo išsigyti pristatytas knygas su autografu ir palinkėjimais. Žurnalistas, karybos tyrinėtojas, psichologas **Giedrius Petkevičius** susirinkusiems papasakojo, kad savo karybos ir istorijos tyrinėjimų alkį siekė pasotinti tarnaudamas Krašto apsaugos savanorių pajėgose, studijuodamas Vytauto Didžiojo universiteto Istorijos fakultete. Žmogaus sielos gelmes ir tamsiąsias puses tyrinėjo dirbdamas psichologu su nuteistaisiais. Publika su didžiuliu susidomėjimu klausėsi, intriguojančiu stilistikos perteikimu, išskirtiniais pastebėjimais ir nuoširdžiu prisilietimu prie skaitytojo sąmonės pulsuojančių knygų „Karo žmonės“ bei „Karo anatomija“ pristatymo. Balandžio 25 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko prozininkės, vertėjos **Irenos Buivydaitės-Kupčinskienės** pačio naujausio romano „Kas būtų jei“ pristatymas. Gausiai susirinkę **vaikų literatūros klasikės Violetos Palčinskaitės** gerbėjai mėgavosi poetės prisiminimais apie Kalvarijoje gyvenusius senelius. Klausėsi nuotaikingų istorijų, eilėraščių, iš naujausių vaikiškų knygelių, pasakojimų apie smagius nutikimus, patirtus važinėjant po Lietuvą. Abejingų nepaliko, į taktą linguoti kvietė pagal poetės Violetos Palčinskaitės eiles sukurtos ir bardo Vyganto Kazlausko iš širdies atliktos melodijos.

Kai gyvenimas byra į šipulius ir nebelieka vilties, kai skauda taip, kad nebeįmanoma ištvirti, kai atrodo, jog neturi galios padėti nei sau, nei kitam – reikia skaityti „Antarktidos indėnus“, teigė jos autorius **Juozas Gaižauskas** šį leidinį pristatydamas Bibliotekoje.

Sėkmingu, pasiteisinusiu 2023 metų Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos projektu galima laikyti **šeimadienius**, kurie buvo organizuojami kiekvieną mėnesį ir tapo gražia tradicija, buriančia ar jungiančia šeimas: vaikučius, mamytes, tėvelius, senelius. Visi norintys buvo kviečiami dalyvauti margučių marginimo vašku dirbtuvėlėse, kulinarinėje edukacijoje (kibinų gamyboje), plaukioti su baidarėmis Jurgežerių ežere, žygiuoti palei Šešupę ir skaičiuoti tiltus. Tikimasi, šias veiklas tęsti ir 2024 metais.

Parodos-pristatymai. Sausio 9 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje atidaryta **Romo Linionio** fotokompozicijų paroda „Vincio Dovinės ainiai“. Joje eksponuojami darbai, pasakojantys istorijas apie kuriančius žmones. Autoriaus pasveikinti ir jo darbais pasidžiaugti atvyko Kalvarijos krašto menininkai, literatai, bibliotekos darbuotojai, kultūros atstovai.

Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus komanda eksponavimui Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje parengė parodą „Šviesa pro stiklo lubas: Magdalena Avietėnaitė (1892–1984) – tarpukario valstybės įvaizdžio kūrėja“. Paroda skirta žymiai kraštietei, neeilinei asmenybei, aukščiausias pareigas nepriklausomos Lietuvos tarnyboje ėjusiai moteriai, nepakeičiamai kultūrinės diplomatijos srityje, žurnalistei, ELTA telegramų agentūros vadovei Magdalenai Avietėnaitėi.

2023 m. sausį surengta kraštiečio **dailininko Vytauto Kalinausko** mažo formato tapybos darbų paroda. Balandžio mėnesį pristatyta šio autoriaus grafikos darbų paroda „Knygos gyvenimas“.

Kalvarijiečiai ir bibliotekos svečiai mielai lankė Irmanto Šalaševičiaus, Andriaus Kukio eksponuojamas fotografijų parodos gamtos tematika. Per metus surengta nemažai meno darbų parodų: Rasos Ramanauskaitės, Kalvarijos meno mokyklos moksleivės, kūrybinių darbų „Vidinė galerija“, personalinė kalvarijietės Editos Zuikevičienės tapybos darbų paroda, kerinti, marijampolietės Ingridos Vaitiekūnienės sukurtų lėlių paroda, palietusi kiekvieno apsilankiusio širdį, Marijampolės TAU Dailės technologijų fakulteto studentų paroda „Kava – ne tik geriama“, nustebinusi savo originalumu, Onutės Surdokienės karpinių fotografijų ir relikvijorių paroda „Iškarpytas dienoraštis“, kur kiekvienas karpinys tarytum išplaukiantis iš sielos gelmių ir kuriantis vis kitokią istoriją ir daugelis kitų.

9 lentelė

Renginių* lankytojų skaičius 2021-2023 m.

Vyko	Lankytojų skaičius*						Renginių lankytojų pokytis 2022/2023
	2021 m.		2022 m.		2023 m.		
	renginių	iš jų parodų	renginių	iš jų parodų	renginių	iš jų parodų	
a) Bendri renginių rodikliai							
VB	14038	10901	18862	13033	24498	16255	+5636
F	16044	10805	17274	13667	15161	12674	-2113
KSVB	30082	21706	36136	26700	39659	28929	+3523
b) Renginių vaikams rodikliai							
VB	4464	3327	6724	5083	7091	4474	+367
F	6647	5502	6399	5412	6567	5395	+168
KSVB	11111	8829	13123	10495	13658	9869	+535

*įskaitant ir edukacinių renginių lankytojus

2023 m. vidutiniškai viename filiale surengta 40 renginių. Iš jų: suaugusiems 21, vaikams – 19. Tai literatūrinės popietės, garsiniai skaitymai, viktorinos, kalendorinės šventės, edukacijos, sulaukiančios nedidelio (nuo 5 iki 10) dalyvių būrio. Bibliotekos rengė tradicines literatūros parodas, kuriomis siekė atkreipti lankytojų dėmesį į Lietuvai istoriškai svarbias datas, visuomeninio ar literatūrinio gyvenimo įvykius: sausio 13-ąją – Laisvės gynėjų dieną, Vasario 16-ąją – Valstybės atkūrimo dieną, Kovo 11-ąją – Lietuvos nepriklausomybės dieną.

Paminėti rašytojų, poetų jubiliejai: Vincas Mykolaitis Putinas (130-osios gimimo metinės), Mykolas Sluckis (95-osios gimimo metinės), Alfonsas Bieliauskas (100-osios gimimo metinės), Donaldas Kajokas (70-osios gimimo metinės), Anzelmas Matutis (100-osios gimimo metinės), Leonardas Gutauskas (85-osios gimimo metinės), Violeta Palčinskaitė bei Sigintas Geda (80-osios gimimo metinės), Juozas Erlickas (70-osios gimimo metinės) ir kt.

Renginiai vaikams – puikus būdas praturtinti vaiko kasdienybę, įnešti daugiau spalvų, suteikti jam pozityvių emocijų. Filialų darbuotojai kvietė vaikus į kūrybines dirbtuves garsinius skaitymus, dažnai pravedamus netradicinėse erdvėse ar gamtoje. Džiugu, kad užsukę į bibliotekas mažieji lankytojai jautėsi laukiami, reikalingi ir galėjo turiningai praleisti savo laisvalaikį.

2023 m. Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre vyko 83 renginiai t.y. 51 renginiu daugiau nei praėjusiais metais.

10 lentelė

Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro renginiai ir lankytojai

	Renginių skaičius			Lankytojai		
	Viso:	Suaugusiųjų	Vaikų	Viso:	Suaugusiųjų	Vaikų
Žodiniai	45	39	6	1709	1571	138
Vaizdiniai	10	10	0	0	0	0
Kompleksiniai	28	21	7	1123	929	194
Viso:	83	70	13	2832	2500	332

Paminėtina renginių ciklas „Kelionių mozaika“, „Sugrįžimai: Romanas Plečkaitis“ (vakaras, sukvieta į Kalvariją gausų būrį Lietuvos filosofijos mokslininkų ir kitų garbių svečių), kino vakarai. Parengtos parodos: Linos Gureckienės margučių paroda, „Dokumentai iš provizoriaus Jono Keršulio kolekcijos“, „Europos ženklai Lietuvoje: Gotika“, Vytauto Kalinausko tapybos darbų paroda „Kalvarija“, „Sugrįžimai: Bronislovas Jungaitis“ ir kt.

2023-ieji buvo **turtingi edukacinių renginių gausa** tiek viešojoje bibliotekoje, tiek filialuose, tiek Krašto muziejuje (žr. 11 lentelę). Lietuvių kalbos žodynas sako, kad edukacija tai „auklėjimas, lavinimas, švietimas“, tačiau iš tiesų į šį žodį telpa kur kas daugiau. Edukacija suaugusiems suteikia galimybę puikiai praleisti laisvalaikį, įgyvendinti jaunystės svajones, atrasti savyje naują hobi. Vaikams - tai kasdienis vaikų vedimas per gyvenimą, dovanojant patarimus, pagyrimus ir palaikymą, ir mokymas įvairiausiose staiga iškilusiose situacijose.

11 lentelė

Edukacinių renginių lankytojai 2021-2023 m.

Vyko	Edukacinių renginių skaičius			Edukacinių renginių lankytojai		
	VB	F	KSVB	VB	F	KSVB
c) Bendri renginių rodikliai						
2021 m.	140	37	177	1132	241	1373
2022 m.	58	43	101	747	349	1096
2023 m.	103	77	180	1573	656	2229
Pokytis 2022/2023 m.	+45	+34	+79	+826	+307	+1133
d) Renginių vaikams rodikliai						
2021 m.	68	17	85	845	150	995
2022 m.	20	22	42	309	180	489
2023 m.	83	49	132	1245	425	1670
Pokytis 2022/2023 m.	+63	+27	+90	+936	+245	+1181

Viešojoje bibliotekoje parengta 13 edukacinių programų, kurios patalpintos bibliotekos svetainėje. Jos sudomino savivaldybės mokyklų pedagogus, kurie suteikė galimybę savo ugdytiniams aktyviai dalyvauti šioje veikloje. 2023 m. bibliotekos Vaikų ir jaunimo erdvėje pravesta 23 edukaciniai užsiėmimai. Juose dalyvavo 1-6 klasių moksleiviai. Tai - Kalvarijos (9 klasės) ir Sangrūdodos gimnazijos (1 klasė) bei Jungėnų (1 klasė) ir Akmenynų (1 klasė) pagrindinių mokyklų mokinukai bei Jungėnų darželio ugdytiniai (1 grupė). Atvykus į biblioteką moksleiviai buvo kviečiami susipažinti su knygų namais bei pasirinkti norimą edukacinę programą. 4 edukacijos ataskaitiniais metais buvo organizuotos vaikų dienos centro „Aš ypatingas“ vaikams.

Populiariausios Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro 2023 m. vykdomos edukacinės programos: „Laiškai iš Kalvarijos“, „Muziejus ir muziejininko profesija“, „Atrask-pažink-kitus pavadinink“, „Šiaudinių sodų rišimas“, „Pasigamink šiaudinį žaisliuką“.

12 lentelė

2023 m. Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro edukaciniai užsiėmimai

Data	Edukacinių užsiėmimų sk.	Iš jų vaikams	Edukacinių užsiėmimų lankytojai viso:	Pagal amžiaus grupes			Pagal gyvenamą vietą		
				Vaikai iki 14 m	Jaunimas	Suaugę	Kalvarijos krašto	Kitų Lietuvos miestų	Užsienio šalių
2023 m.	8	1	147	14	24	109	67	80	0

*prie suaugusiųjų dedamos edukacijos, vykdytos su jaunimu

13 lentelė

Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro ekskursijos

Data	Ekskursijų skaičius	Dalyvių skaičius	Pagal amžiaus grupes			Pagal gyvenamą vietą		
			Vaikai iki 14 m	Jaunimas	Suaugę	Kalvarijos krašto	Kitų Lietuvos miestų	Užsienio šalių
2023 m.	32	715	91	133	491	304	405	6

Išpūdingiausių ekskursijų grupė 2023 m. buvo iš VšĮ "Kelionės motociklais" narių. Birželio mėn. po Kalvarijos apylinkes pasižvalgyti atvyko 42 motociklai, kuriais važiavo 51 keliautojas.

Mokymai gyventojams ir bibliotekos vartotojams

Nemokami skaitmeninio raštingumo mokymai arba konsultacijos yra labai svarbu bibliotekos lankytojams, kurie neturi patirties naudotis kompiuteriu, internetu arba kitais išmaniaisiais įrenginiais. Tokie mokymai padeda sumažinti skaitmeninio raštingumo gebėjimo nelygybę ir suteikia galimybę visiems įgyti svarbių skaitmeninių žinių.

Ataskaitiniais metais viešųjų bibliotekų organizuojuose skaitmeninio raštingumo mokymuose dalyvavo 124 gyventojai (94 val.). Iš jų: VB - 44 (47 val.), filialuose - 80 (47 val.). Kituose mokomuosiuose bei edukaciniuose renginiuose dalyvavo 2257 gyventojai (300 val.). Iš jų: VB - 1614 (172 val.), filialuose – 643 (128 val.). Kalvarijos savivaldybės gyventojams suteiktos 1204 (227 val.) skaitmeninio raštingumo konsultacijos. Iš jų: VB - 645 (87 val.), filialuose – 559 (140 val.). Iš viso 2023 metais apmokyti ir konsultuoti 3585 gyventojai (621 val.). Aktualiausios skaitmeninio raštingumo mokymų temų:

- Pagrindiniai kompiuterio naudojimo įgūdžiai: įvadas apie kompiuterio pagrindus, tokius kaip įjungimas/išjungimas, prisijungimas prie interneto, darbo su failais ir katalogais, naudojant operacinę sistemą ir kt.
- El. pašto naudojimas: kaip kurti, siųsti, gauti ir tvarkyti elektroninius laiškus, įskaitant priedų pridėjimą, grupinius pašto sąrašus, el. pašto nustatymus ir saugumo priemones.
- Skaitmeninio turinio kūrimas.
- El. bankininkystė ir internetinis apsipirkimas.
- Paieška internete.

- Socialiniai tinklai: mokymai, apie interneto platformas, skirtas žmonėms bendrauti, dalintis turiniu, kurti tinklalapius arba profilius, įkelti nuotraukas ir vaizdo įrašus, bei sužinoti naujienas ir informaciją apie kitus naudotojus ar įvykius.

V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA

Siekdama patenkinti kintančius bendruomenės narių poreikius, KSVB nemažai dėmesio skiria elektroninių paslaugų užtikrinimui – prieigai prie interneto, interneto svetainės palaikymui, elektroninio katalogo funkcionavimui, prieigai prie prenumeruojamų užsienio ir Lietuvos duomenų bazių (toliau – DB).

2015 m. KSVB įdiegtas LIBIS Periodikos posistemis. Visi periodiniai leidiniai registruojami ir apskaitomi LIBIS PĮ. Nuo 2017 m. visi, ne tik viešojoje bibliotekoje, bet ir filialuose, gaunami periodiniai leidiniai registruojami ir apskaitomi naudojant LIBIS PĮ.

2021 m. kardinaliai atnaujinta LIBIS PĮ. Visų LIBIS bibliotekų duomenys perkelti į modernizuotą sistemą <https://bit.ly/34Z5wyg>.

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje **elektroniniame kataloge** per metus automatizuotai parengta 4 713 bibliografinių įrašų. Iš jų: viešojoje bibliotekoje – 1582, filialuose – 3131.

Nuo 2004 m. buvo dirbama LIBIS Analizinės bibliografijos posistemyje, kuriame sukurta elektroninė kraštotyros duomenų bazė - kortelinės kraštotyros kartotekos atitikmuo. Kalvarijos kraštas vietinio periodinio leidinio neturi, todėl bibliografiniai įrašai į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (toliau – NBDB) neteikiami.

Informacinių užklausų tenkinimas

14 lentelė

Gautų ir atsakytų užklausų* skaičius 2021-2023 m.

Metai	Užklausa						Neigiamos užklausa	Konsultacijos
	Iš viso	Atsakytos	Faktografinės	Tikslinamosios	Adresinės	Teminės		
2021 m.								
VB	4220	4118	34	141	3493	450	102	0
F	6835	6733	134	1189	4418	992	102	0
KSVB	11055	10851	168	1330	7911	1442	204	0
2022 m.								
VB	3436	3403	27	95	2990	291	33	1006
F	4494	4429	121	237	3265	806	65	0
KSVB	7930	7832	148	332	6255	1097	98	1006
2023 m.								
VB	1649	1625	13	54	1375	183	24	0
F	4217	4147	103	209	2461	1374	70	37
KSVB	5866	5772	116	263	3836	1557	94	37

*įskaitant užklausas kraštotyros tematika.

Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų vartotojai per metus elektroninėmis priemonėmis pateikė 751 užklausą. Iš jų: viešoji biblioteka – 235, filialai – 516.

Naudojimasis interneto paslaugomis

Kiekvienam KSVB darbuotojui yra įsteigta kompiuterizuota darbo vieta su prieiga prie interneto. Lankytojai gali naudotis internetu, laikydamiesi nustatytų naudojimosi kompiuteriais ir internetu taisyklių. Interneto paslauga yra nemokama.

Remiantis Vartotojų registracijos ir statistikos duomenis (VRSS) matoma, kad interneto seansų bei unikalių vartotojų skaičius didėja (žr. 15 lentelę).

15 lentelė

Naudojimasis vieša interneto prieiga 2021-2023 m.

Biblioteka	Viešos interneto prieigos (VIP) vietų skaičius			Unikalių VIP vartotojų skaičius			VIP kreipčių (seansų) skaičius		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
VB	28	29	29	220	342	501	31 651	81 442	106 235
F	31	30	30	104	269	339	6 881	10 940	7 473
VBS	59	59	59	324	611	840	38 532	92 382	113 708

Bibliotekoje yra užtikrinta greita ir nemokama Wi-Fi prieiga, kuri suteikia galimybę lengvai prisijungti su savo išmaniaisiais telefonais ir kitais mobiliais įrenginiais be jokių papildomų išlaidų. Tai skatina didesnę lankytojų srautą ir naudojimąsi bibliotekos paslaugomis.

Ataskaitiniais metais darbo vietų skaičius viešosiose bibliotekose nesikeitė (žr. 16 lentelę).

16 lentelė

Vartotojų darbo vietos 2021-2023 m.

Biblioteka	Darbo vietų skaičius						Kompiuterizuotų darbo vietų, prijungtų prie interneto, skaičius		
	Iš viso			iš to skaičiaus kompiuterizuotų			2021 m.	2022 m.	2023 m.
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.			
VB	48	49	49	28	29	29	28	29	29
F	90	89	89	31	30	30	31	30	30
KSVB	138	138	138	59	59	59	59	59	59

Socialinių tinklų naudojimas

Bendruomenės nariams informacija apie bibliotekos struktūrą, teikiamas paslaugas, naujai gaunamus leidinius, vykstančius renginius ir kt. talpinama bei reguliariai atnaujinama KSVB interneto svetainėje www.kalvarijosvb.lt. Per metus paskelbta 558 pranešimų. Socialiniame tinkle Facebook KSVB <https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/> 2023-aisiais paskelbti 1 107 pranešimai

2023 m. Kalvarijos krašto muziejaus/Informacinio centro facebook paskyroje sekėjų skaičius - 1646. Publikuotą turinį 2023 m. pamatė 50721 vartotojas. Facebook paskyroje paskelbti 373 įrašai. Instagram paskyroje buvo 395 sekėjai.

17 lentelė

Socialinių tinklų naudojimas 2023 m.

Eil. Nr.	El. paslaugos ir produktai	2021 m.	2022m.	2023 m.	2022/2023 m. skirtumas (+;-)
1.	https://kalvarijosvb.lt/	Įdiegimo metai: 2021-05			
1.1.	Apsilankymai	5478	18315	9217	
2.	https://www.facebook.com/kalvarijosavivaldybesviesoji.biblioteka	Paskyros sukūrimo metai: 2015-09-29			
2.1.	Sekėjai VB	2128	2409	2579	
3.	Filialų paskyrų adresai	Paskyrų sukūrimo metai 2015-2016			
3.1.	Sekėjai F	3849	4980	5268	

Bibliotekų renginių akimirkos užfiksuotos nuotraukose, kurios kaupiamos ir saugomos virtualiuose albumuose. Informacija apie renginius pateikiama įvairiuose skelbimuose, lankstinukuose, kvietimuose.

2023 m. nemažai informacijos, ypač susijusios su Kalvarijos kraštu, kraštiečių jubiliejinėmis datomis bei mėnesių skaitomiausių leidinių dešimtukai pateikti virtualioje erdvėje: bibliotekos socialinio tinklo facebook puslapyje, interneto svetainėje.

VI. LĖŠŲ PRITRAUKIMAS IR PROJEKTŲ VYKDYMAS, SIEKIANT PRAPLĖSTI PASLAUGŲ REPERTUARĄ IR TOBULINTI ESAMAS PASLAUGAS

Kalvarijos savivaldybės viešoji 2023 m. parengė 7 projektus, 5-uose dalyvavo partnerės teisėmis.

Ataskaitiniais metais visos savivaldybės viešosios bibliotekos prisijungė prie projekto „**Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių santykių kūrimui su aplinka**“. Moksleiviai turėjo galimybę Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose sistemingai dalyvauti edukaciniuose užsiėmimuose. Juose knygų skaitymas buvo pateikiamas kaip įdomus užsiėmimas, skatinantis vaizduotę ir kūrybiškumą, padedantis rasti bei įvertinti savo ar kitų žmonių poelgius, suprasti jausmus ir kt. 2023 m. suorganizuoti projekto atidarymo (33 dalyviai) bei uždarymo (26 dalyviai) renginiai ir prvesti 48 edukaciniai užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 385 moksleiviai.

Visoje šalyje nuo 2016 m. vyksta projektas „**Vasara su knyga**“. Nuo 2023 m. birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. Kalvarijos viešosios bibliotekos aktyviai prisijungė prie šios veiklos. Viešojoje bibliotekoje suaugusiųjų grupėje iššūkį priėmė 50 skaitytojų, kurie perskaitė 250 knygų ir įveikė visas 5 užduotis. Vaikų ir jaunimo grupėje iššūkį įveikė 20 skaitytojų, kurie perskaitė 118 knygų. Ataskaitiniais metais buvo parengtas ir įgyvendintas **projektas „Pracitis atgyja**“, kurio dėka išleisti leidiniai apie Kalvarijos kraštą ir Sūduvos etnografinį regioną: **pažintinis stalo žaidimas „Istorinio kelio žygeiviai**“, spalvinimo **knygelė vaikams „Tie namai namučiai**“.

Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras dalyvavo rengiant Funkcinių zonų strategiją bei Sūduvos regiono Turizmo informacijos centrų bendro projekto „Viešųjų turizmo paslaugų efektyvinimas Marijampolės regione“ paraiškos paruošiamuosiuose darbuose.

Detalesnę informaciją apie projektus galima rasti Priede Nr. 1.

VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYYSTĖ

Bibliotekos viešinimas

Apie svarbiausius 2023 metų KSVB įvykius, renginius ir kitą veiklą informacija buvo skelbiama viešosios bibliotekos svetainėje <http://www.kalvarijosvb.lt>., socialinio tinko Facebook puslapyje <https://bit.ly/3JN5Ejn>. Kalvarijos savivaldybės administracijos www.kalvarija.lt, Sūduvos regiono naujienų <https://suduvosgidas.lt/>, Mūsų savaitės www.mususavaite.lt, Regioninių naujienų platformos Etaplius www.etaplius.lt, Kalvarijos gimnazijos <https://www.kalvarijosgimnazija.lt/>, laikraščio „Suvalkietis“ www.suvalkietis.lt internetiniuose portaluose. Laikraštyje „Suvalkietis“ taip pat nuolat skelbiama informacija apie KSVB veiklą, renginius, parodas.

10 kaimo filialų turi susikūrę savo bibliotekų socialinio tinklo Facebook puslapius, kur viešina informaciją apie naujai gautas knygas, organizuojamus renginius.

Visa **Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro veikla viešinama** socialinio tinklo facebook paskiroje: <https://www.facebook.com/kalvarijoskrastomuziejus> ir Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos svetainėje <http://www.kalvarijosvb.lt>. Google žemėlapyje sužymėta ir atnaujinta informacija apie Kalvarijos krašto lankytinus objektus, taip padedant keliautojams kuo lengviau juos surasti ir aplankyti.

Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro veiklos bei Kalvarijos krašto lankytinų vietų pristatymas vyko turizmo parodose Vilniuje „Adventur 2023“ ir Kaune „Atostogos Lietuvoje '23“. Ataskaitiniais metais buvo parengta ir išleista 5 lankstinukai, pristatantys Kalvarijos krašto lankytinus objektus ir teikiamas paslaugas, pagaminta įvairių reprezentuojančių kraštą suvenyrų. Atnaujinta QR lentelių, esančių prie Kalvarijos krašto lankytinų objektų, informacija.

Atstovavimas ir partnerystė

KSVB vykdydama veiklas 2023 m. plėtė ir socialinių partnerių ratą: bendradarbiavo su Kalvarijos meno mokykla, Kalvarijos Globos ir užimtumo centru, Kalvarijos savivaldybės kultūros centru, Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetu, Kalvarijos gimnazija, Kalvarijos literatų klubu „Rasa“, Kauno apskrities viešąja biblioteka, Elektrėnų atviru jaunimo centru, Vilkaviškio r. Kybartų „Rasos“ mokykla, Lietuvos jaunimo organizacijų taryba, atskirais menininkais ir kūrėjais. Graži bendrystė užsimezgė tarp Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir Vilniaus Kalvarijų bibliotekos. Kalvarijos krašto muziejus dalyvavo Asociacijos SIEK projekto „Šiaudinių sodų gamyba“ ir Jonavos krašto muziejaus projekto „Atgal į praeitį: arklių pašto stotys“ įgyvendinimo veiklose.

Džiugu, kad 2023 m. metais Kauno regiono bibliotekų tarybos posėdis vyko Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje. Susitikimo metu aptartos Kauno regiono bibliotekų veiklos aktualijos, pristatyti einamųjų metų regioniniai projektai bei kompetencijų ugdymo planai, kitos naujienos.

Ataskaitiniais metais savivaldybės viešojoje bibliotekoje lankėsi Vilniaus Kalvarijų bibliotekos Knygų klubo skaitytojai. Sumanymas suorganizuoti tokią smagią išvyką kilo be galo entuziastingai kolegei iš Vilniaus. Abiejų bibliotekų lankytojai dalijosi patirtimi, stebėjosi miestų panašumais dėl buvusio daugiakultūriškumo, tautinių mažumų gausos. Krašto muziejuje sudalyvavę edukacijoje, išsiuntė atvirlaiškius brangiems žmonėms. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos aktyviausi skaitytojai buvo nuvykę atsakomojo vizito į Vilniaus Kalvarijų biblioteką.

2023 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko Marijampolės apskrities Regioninės kultūros tarybos konferencija. Lietuvos kultūros tarybos Kultūros ir meno skyriaus vyr. specialistė apžvelgė kultūros statistiką Marijampolės apskrityje. Marijampolės apskrities RKT pirmininkė pristatė pasikeitusius Marijampolės apskrities RKT prioritetus ir vertinimo kriterijus. Gerosios praktikos pavyzdžiais dalinosi Vilkaviškio kultūros centro direktorė, VšĮ Marijampolės filharmonijos vadovas bei Marijampolės kultūros centro komunikacijos koordinatorė. Daugiausia susidomėjimo, diskusijų sulaukė pranešimas apie kokybiškos paraiškos parengimą, dažniausiai pasitaikančias klaidas.

2023 m. **Kalvarijos krašto muziejui/Informacijos centrai** užmezgus bendradarbiavimo ryšius su TV3 televizijos Kelionių po Lietuvą laidos „Sveiki atvykę“ komanda, sukurta televizijos laida apie Kalvarijos krašto lankytinas vietas ir teikiamas pramogų paslaugas turistams.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje **Jaunimo savanorišką tarnybą** atliko 4 savanoriai. Jos metu susipažino su biblioteka ir turėjo galimybę įsitraukti į vykdomas veiklas: renginių organizavimą, edukacijas, fondo tvarkymą, informacijos viešinimą, projektines veiklas. JST programa – tai galimybė ne tik atrasti patinkančią veiklos kryptį, bet ir geriau pažinti save, ugdyti bendrąsias kompetencijas ir stiprinti pasitikėjimą savimi. Savanoriai, kurie įgyvendina daugiau nei 3 mėnesius tarnybos, įgyja [JST pažymėjimą](#)-dokumentą patvirtinantį tarnybos metu įgytus ar sustiprintus įgūdžius, tačiau tik 6 mėn. (ne mažiau nei 40 val./mėn.) nenutrūkstama tarnyba suteikia 0,25 stojamojo balo pripažinimą stojant į pirmosios pakopos studijas.

2023 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje socialinę – pilietinę veiklą atliko 23 Kalvarijos gimnazijos moksleiviai. Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre mokomąsias profesines praktikas atliko 2 studentai: Kauno kolegijos Verslo fakulteto turizmo ir viešbučių vadybos studentas Mantas ir VšĮ Socialinių mokslų kolegijos studentė Samanta.

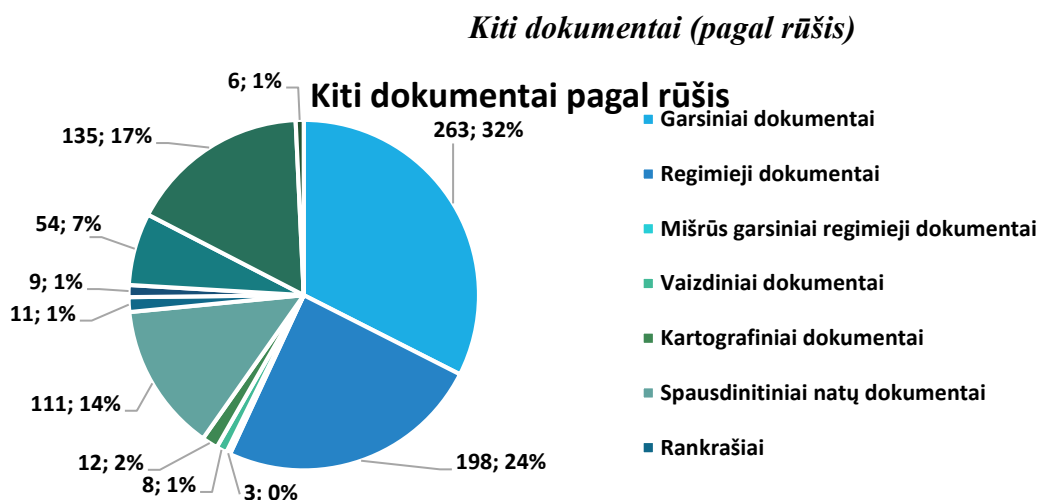
VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS

2023 m. buvo formuojamas universalus dokumentų fondas iš knygų, periodinių leidinių, tęstinių bei trimačių dokumentų. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų dokumentams įsigyti ir valstybės biudžeto dotacijos, skiriamos savivaldybių biudžetams savivaldybių viešosioms bibliotekoms dokumentams įsigyti, 2023 metams paskyrimo“ rekomendacijomis, ataskaitiniais metais įsigyta Lietuvos autorių 327 fiz. vnt. grožinės ir negrožinės literatūros kūrinių.

2023 m. Kultūros ministerijos lėšos (KM) dokumentams įsigyti buvo šiek tiek mažesnės nei 2022-aisiais (760,00 Eur mažiau). Kalvarijos savivaldybė skyrė lėšas periodiniams leidiniams užsakyti. Paramą suteikė Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla (už 147,37 Eur).

Fondo apskaitos objektais laikomi visi dokumentai, nepriklausomai nuo jų rūšies ar laikmenos. 2023 m. bibliotekų fonduose buvo 76786 fiz. vnt. dok., 23651 pav. Iš jų: knygos ir serialiniai leidiniai sudarė 98,95 proc. viso fondo. Kiti leidiniai tesudarė tik 1,05 proc. viso leidinių fondo (tai – garsiniai regimieji, regimieji, mišrūs garsiniai regimieji, vaizdiniai, kartografiniai, elektroniniai, trimačiai dokumentai bei rankraščiai ir spausdintinės natos). Kiti dokumentai detaliau pavaizduoti 1-oje diagramoje.

1 diagrama

Fondo apimtis

18 lentelė

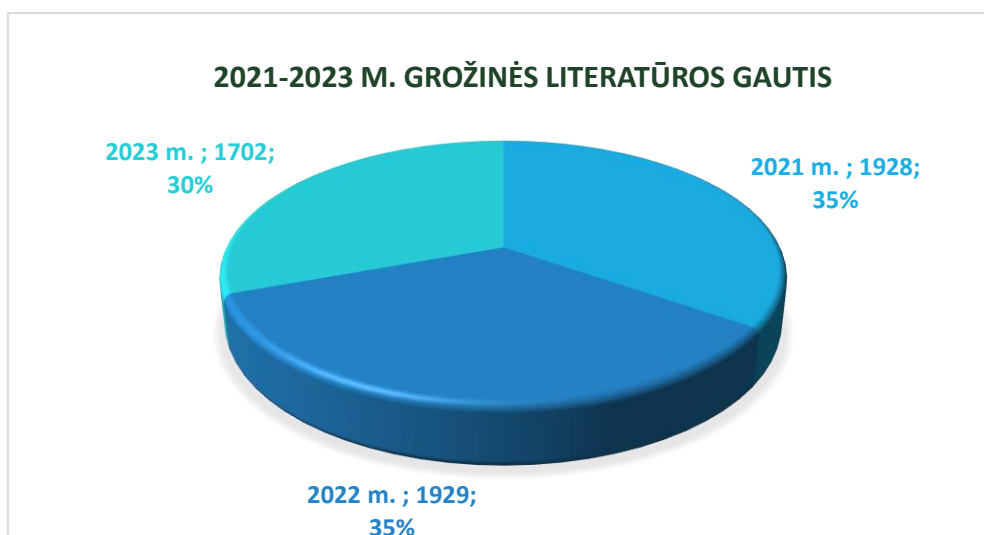
Dokumentų fondo kaita 2021-2023 m., fiziniai vienetai

	Fondo apimtis metų pabaigoje			Pokytis 2022/2023 m. (+;-)		2023 m. 1 gyventojui tenka dokumentų	2023 m. 1 vartotojui tenka dokumentų	2023 m. 1 000 gyventojų tenka dokumentų
	2021	2022	2023	Vienetai	Procentai			
VB	25348	24939	24187	-752	-3	5	12	5386
F	59673	54401	52599	-1802	-3,3	9	32	9045
KSVB	85021	79340	76786	-2554	-3,2	7	21	7451

Pastaruoju metu, smarkiai kylant knygų bei kitų leidinių kainoms, savivaldybės viešųjų bibliotekų fondai papildyti 1702 fiz. vnt. grožinės literatūros, t. y. 222 fiz. vnt. mažiau nei 2022 m. 2021-2023 m. grožinių leidinių gavimą iliustruoja 2 diagrama.

2 diagrama

2021-2023 m. grožinės literatūros gautis

2023 m. suformuoti 42 bendrieji dokumentų paskirstymo aktai. Per metus parengta 314 gavimo aktų. Iš jų: VB -59, F – 255.

9 lentelė

Aprūpinimas naujais dokumentais 2021-2023 m., fiziniai vienetai

	Gauta dokumentų			Pokytis 2022/2023m. (+;-)		1 gyventojui tenka dokumentų		
	2021	2022	2023	Vienetai	Procentai	2021	2022	2023
VB	2051	2113	1570	-543	-26	0,5	0,5	0,35
F	3066	3117	3122	+5	+0,2	0,5	0,5	0,5
KSVB	5117	5230	4692	-538	-10	0,5	0,5	0,5

2023 m. vienam savivaldybės gyventojui gauta naujų dokumentų – 0,5 fiz. vnt., vienam savivaldybės bibliotekų vartotojui gauta naujų dokumentų – 1,3 fiz. vnt.

Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro fondai pasipildė 3 asmeninių dokumentų kolekcijomis, kuriose yra 197 eksponatai/dokumentai. Pavienių eksponatų gauta 8 vnt. 2023 m. iš viso muziejaus fondai pasipildė 205 eksponatais.

20 lentelė atspindi 2021-2023 m. lėšas bibliotekų sistemos dokumentų įsigijimui.

20 lentelė

SVB 2021-2023 m., eurais

Metai	Skirta lėšų Eur					Skirta lėšų 1 gyventojui Eur			
	Iš viso	Iš to skaičiaus				Iš viso	Iš to skaičiaus		
		Kultūros ministerija	Savivaldybė	Parama	Kita		Kultūros ministerija	Savivaldybė	Parama
2021	26111,91	1725,00	4993,44	285,24	3583,23	2,10	1,61	0,47	0,03
2022	26234,72	17824,00	5443,65	158,44	2808,63	2,47	1,68	0,51	0,01
2023	25528,11	17064	5489,00	145,37	2829,74	2,2	1,66	0,53	0,01
Skirtumas 2022/2023%	-706,61	-760	+45,35	-13,07	+21,11	-0,27	-0,02	+0,02	0

2023 m. vienam savivaldybės gyventojui dokumentams įsigyti gauta – 2,47 Eur., vienam bibliotekų vartotojui – 7,01 Eur.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Rankraščių fondą sudaro tik 11 fiz. vnt.

Viešojoje bibliotekoje yra senų spaudinių fondas, suregistruotas, bet neįtrauktas į bendrąją apskaitą. Jį sudaro asmeninės bibliotekos miesto garbės piliečių: gydytojo Henriko Sinkaus, klebono Juozo Mioldažio ir kitų kalvarijiečių.

Fondas turintiems regėjimo negalia

Dokumentų fondo, skirto regėjimo negalia turintiems vartotojams, bibliotekose nėra. Tačiau kalendoriniais metais viešajai bibliotekai buvo suteikta galimybė naudotis nemokama virtualia biblioteka ELVIS (Elektroninių leidinių valdymo informacinė sistema, elvislab.lt). Ši platforma,

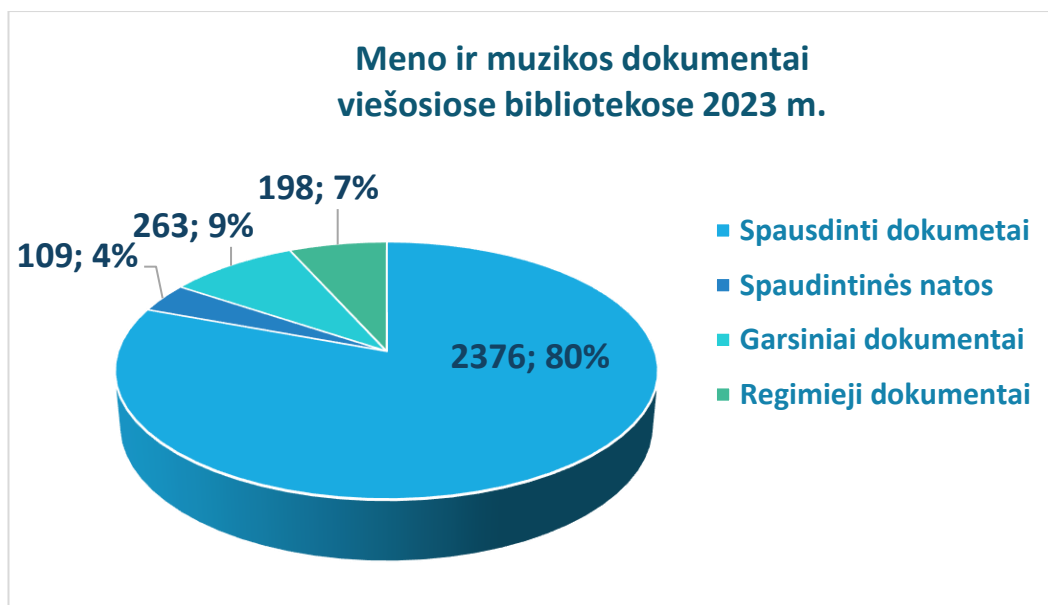
skirta asmenims, kuriems rega silpsta dėl amžiaus ar ligos, vaikams, turintiems mokymosi, raidos, ar skaitymo sutrikimą (disleksiją), asmenims, kurie dėl fizinės negalios ar ligos negali laikyti knygos rankose, perversti puslapių, ilgai sėdėti. Virtualią biblioteką ELVIS sukūrė ir administruoja Lietuvos aklųjų biblioteka (LAB), o jos ištekliais aktyviai naudojasi vis daugiau šalies viešųjų ir mokyklų bibliotekų. Biblioteka ELVIS susieta su respublikine LIBIS platforma ir tarptautine prieinamų leidinių platforma ABC (Accessible Books Consortium). Šios bibliotekos fonduose saugoma tūkstančiai pavadinimų populiarių įgarsintų knygų (tarp jų – ir įgarsintos knygos, skirtos vaikams), įgarsintų žurnalų, filmų su garsiniu vaizdavimu, skaitmeninių knygų (PDF, DAISY, EPUB formatais), skaitmeninių Brailio leidinių, garso spektaklių.

Ataskaitiniais metais ELVIS biblioteka pasinaudojo 4 viešosios bibliotekos vartotojai, jiems išduota 30 leidinių. Tikimasi, kad šia paslauga pasinaudos daugiau vartotojų negalinčių skaityti įprasto spausdinto teksto.

Meno ir muzikos spaudiniai (2946 fiz. vnt.) patalpinti bendruose dokumentų fonduose ir priklauso 7 skyriui. Šiame skyriuje yra sukaupta vaizduojamojo, dekoratyvinio, liaudies meno, architektūros, meno istorijos ir teorijos leidiniai, scenos, kino meno, dizaino spaudiniai, natos: įvairūs lietuvių, rusų, užsienio kompozitorių kūriniai, fonoteka: CD, muzikos DVD, įvairaus žanro filmai. Didžiąsą šio fondo dalį sudaro spausdintiniai leidiniai (žr. 3 diagrama).

3 diagrama

Meno ir muzikos dokumentai viešosiose bibliotekose 2023 m.

Dokumentų fondo cirkuliacija didinant dokumentų prieinamumą (TBA)

Nuo 2023 m. lapkričio 13 d. Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale www.ibiblioteka.lt pradėjo veikti atnaujintas **TBA-S** funkcionalumas, leidžiantis skaitytojams savarankiškai užsisakyti norimą leidinį iš kitos bibliotekos, jeigu jo nėra arba jis užimtas bibliotekoje (-ose), kurioje (-iose) skaitytojas yra registruotas.

Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų sistemoje per metus buvo gauta 14 užklausų. Iš viso buvo išsiųsta 48 ir tiek pat užklausų gauta.

2023 m. iš bibliotekos fondų atrinkta dokumentų nurašymui ženkliai mažiau, t. y. 3243 fiz. vnt. (žr. 21 lentelę).

21 lentelė

Dokumentų nurašymo priežastys 2021-2023 m., fiziniai vienetai

Metai	Nurašyta		iš to skaičiaus			
	iš viso	Susidėvėjusi ų	Pasenusių turiniu	Perduotų mainams	Vartotojų prarastos	Kitos priežastys
2021 m.						
VB	1023	1	1004	x	18	0
F	7193	5368	1792	x	33	0
KSVB	8216	5369	2796	x	51	0
2022 m.						
VB	2522	1538	907	x	77	0
F	8389	5452	2908	x	29	0
KSVB	10911	6990	3815	x	106	0
2023 m.						
VB	2322	1319	922	x	81	0
F	4924	2428	2282	x	214	0
KSVB	7246	3747	3204	x	295	0
Skirtumas 2022/2023m., %	- 33,6	-46,4	-16	x	+64	0

Dokumentų fondo apsauga

Fondo apsaugą reglamentuoja Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas, kiti teisės aktai.

2023 m. organizuotas vienas fondo patikrinimas (Liubavo filiale), keičiantis materialiai atsakingam darbuotojui.

Kiekvienais metais vyksta darbas su skaitytojais-skolininkais. 2023 m. bibliotekų darbuotojai ragino vartotojus-skolininkus grąžinti bibliotekos dokumentus įvairiais būdais: skambindami telefonu, siųsdami pranešimą e-paštu, arba siūlydami įmesti leidinius į viešosios bibliotekos knygų grąžinimo dėžę, esančią adresu Laisvės g. 2, jiems patogiu laiku.

IX. METODINĖ VEIKLA

Metodinės veiklos kryptys - bibliotekininkų profesionalumo ugdymas, kvalifikacijos kėlimas, filialų veiklos planavimas ir organizavimas, praktinės pagalbos teikimas bibliotekinės veiklos klausimais.

Ataskaitiniais metais buvo redaguota tekstinės ataskaitos struktūra, parengta elektroninio dienoraščio forma. Filialų darbuotojai konsultuoti 95 kartus įvairiais bibliotekų veiklos klausimais: bibliotekų veiklos įforminimas bei apskaita elektroninėje erdvėje, LIBIS DB, kraštotyrinės veiklos, veiklos viešinimo socialiniame tinkle Facebook, bibliotekinio darbo, dokumentų komplektavimo ir kt. Metodinė pagalba buvo teikiama žodžiu, el. priemonėmis ir kt.

2023 m. registruota 30 metodinių išvykų, kurių metu tikrinta: bibliotekinės veiklos apskaita, dokumentų fondo būklė, bendras bibliotekos estetinis vaizdas (tvarka ir švara) ir atlikta turto inventorizacija.

Kiekvieną mėnesį buvo ruošiami renginių suvestinė ir siunčiama į Kalvarijos savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyrių atsakingam asmeniui.

Per metus savivaldybės bibliotekininkams surengti 6 mokymai, kurių metu aptarti profesiniai klausimai, skaityti pranešimai, analizuoti apskaitos dokumentai, bibliotekų veiklos rodikliai ir kt.

Apmokyta dirbti naujai priimta darbuotoja LIBIS Skaitytojų aptarnavimo sistemyje. Jai suteiktos bibliotekinės žinios bei metodinė pagalba.

2023 m. pradžioje peržiūrėti savivaldybės bibliotekų veiklos planai, tekstinės veiklos ataskaitos, patikrinti skaičiavimai ir atlikta teksto redakcija. Darbuotojų pasitarimo metu pristatyta ir aptarta metinė pagrindinių rodiklių suvestinė.

Ataskaitiniais metais peržiūrėta įvairių mokslų šakų literatūra Liubavo, Menkupių ir Salaperaugio dokumentų fonduose. Atrinktos nurašymui susidėvėję knygos arba pažeisti dėl temperatūros skirtumo leidiniai.

X. DARBUOTOJAI IR PROFESIONALUMO UGDYMAS

2023 m. Kalvarijos savivaldybės viešosiose bibliotekose darbuotojų skaičius detaliam pavaizduotas 22 lentelėje.

22 lentelė

Darbuotojų skaičius 2023 m.

Biblioteka	Iš viso darbuotojų	Profesionalių bibliotekininkų							
		Iš viso	Iš jų dirbančių		Su aukštuoju išsilavinimu		Su aukštesniuoju išsilavinimu		Su kitu išsilavinimu iš viso
			Visą dieną	Ne visą dieną	Iš viso	Bibliotekin	Iš viso	Bibliotekin	
						iu		iu	
VB	16	10	10	0	4	3	4	2	0
F	12	11	0	11	0	0	9	3	2
KSVB	28	21	10	12	4	3	13	4	4

Visi bibliotekininkai, dalyvaudami konferencijose, kvalifikacijos tobulinimo kursuose, profesiniuose mokymuose, kultūrinėse-pažintinėse-educacinėse kelionėse, paskaitose, profesiniuose susitikimuose ir kt. informaciniuose renginiuose, gilino ir plėtė savo žinias (žr. 23 lentelę).

23 lentelė

Kvalifikacijos kėlimas 2023 m.

Biblioteka	Darbuotojų (unikalių) kėlusią kvalifikaciją skaičius	Kvalifikacijos kėlimo kartai	Vidutinis kartų skaičius tenkantis 1 bibliotekos specialistui
VB	10	52	5,2
F	10	56	5,6
KSVB	20	108	5,4

2023 m. Viešosios bibliotekos darbuotojai dalyvavo 24 mokymuose: 7-uose auditoriniuose, iš kurių 3 vyko viešojoje bibliotekoje, 3 – Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje, 1 – nacionalinėje

Martyno Mažvydo bibliotekoje. Ataskaitiniais metais „Microsoft Teams programoje bibliotekininkams vyko 17 nuotolinių mokymų.

Filialų darbuotojai gilino žinias 3-uose auditoriniuose mokymuose, 10-tyje nuotolinių mokymų ir Zoom platformoje išklausė 12 paskaitų.

Mokymų tematika buvo labai įvairi: „Bibliotekos veiklos apskaita METIS ataskaitose“, „Grafinio paveiksluko kūrimas su nemokama kūrybine programa“, „Dokumentų dalykinimas ir sisteminimas“, „LIBIS TBA posistemės modernizavimas: TBA-funkcionalumas“, „MS Excel skaičiuoklės galimybės“, „Ankstysis skaitymas: svarba, nauda ir bibliotekininko vaidmuo“ ir daugelis kitų.

Padėkos Kalvarijos savivaldybės viešajai bibliotekai

- Už aktyvų dalyvavimą rengiant „Saugesnio interneto savaitės“ edukacines veiklas ir taip kuriant geresnį internetą visiems.
- Už bendradarbiavimą 2023 m. spalio 12-29 d. organizuojant žmogaus teisių dokumentinių filmų festivalio „Nepatogus kinas“ filmų rodymą bibliotekoje.
- Už bendradarbiavimą kuriant Kalėdinę dvasią Kalvarijos krašte.

XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų bendras patalpų plotas - 1475 m², naudingas – 1287 m². Viešosios bibliotekos bendras plotas - 800 m², naudingas – 669 m², filialų bendras - 675 m², naudingas – 618 m².

Viešosios bibliotekos ir filialų infrastruktūros būklė gera. Menkupių filiale atliktas patalpų remontas, įsigyti nauji baldai, sumontuotas šilumos siurblys oras/oras. Ruošiamasi atnaujinti Aistiškių filialo vaikų fondo interjerą. Jusevičių filialo bibliotekinei veiklai vykdyti gautos 2 papildomos patalpos. Nors visai bibliotekos erdvei reikalingas remontas ir saugesnės aplinkos įrengimas.

Gerėja situacija dėl patalpų šildymo: 4 prasčiausiai šildomuose filialuose įrengti šildymo ir vėdinimo kondicionieriai. Vėdinimo kondicionierius įrengtas ir viešosios bibliotekos renginių erdvėje.

XII. FINANSAVIMAS

2023 metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka pagrindinei veiklai vykdyti gavo 465,7 tūkst. eurų, t.y. 17,1 proc. daugiau nei 2022 metais. Biudžeto lėšos siekė 426,8 tūkst. eurų. Dokumentams įsigyti ataskaitiniais metais skirta 22 553 eurų, iš kurių knygų nupirkta už 17 064 eurus, periodikos prenumeratai skirti 5 489 eurų, kvalifikacijos kėlimui išleista 1 064 eurų. 2023 m. už mokamas paslaugas buvo surinkta 22,- tūkst. eurų. Fizinių ir juridinių asmenų parama sudarė 1 104 eurų.

IŠVADOS

2023 metų sėkme galime laikyti itin padidėjusį (tiek Krašto muziejuje, tiek bibliotekoje) vaikų lankytojų skaičių. Džiaugiamės, kad mažiesiems biblioteka – tapusi tarsi antraisiais namais, kur po pamokų ar per atostogas saugu, smagu leisti laisvalaikį, užsiimti kūrybine, edukacine veikla (kiekvieną penktadienį organizuojami įvairūs, skirtingus poreikius atliepiantys edukaciniai užsiėmimai) ar tiesiog pažaisti su draugais. Dar viena nauja pasisekusi 2023 metų veikla – akcija „**Klasė, kuri skaito**“: už kiekvieną perskaitytą knygą vaikai buvo apdovanojami karoliuku. Kiekviena klasė bibliotekoje turėjo savo indelį, kuriame buvo kaupiami šie karoliukai. Per mokslo metus daugiausiai perskaičiusios klasės laukė dovana. Ši iniciatyva padėjo mokiniams ne tik ugdyti meilę skaitymui, bet ir mokytis kartu, siekti tikslų, dalintis idėjomis.

Pasiteisinsiu 2023 metų Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos projektu galime laikyti šeimadienius, kurie buvo organizuojami kiekvieną mėnesį ir tapo gražia tradicija, buriančia ar jungiančia šeimas: vaikučius, mamytes, tėvelius, senelius.

Didėjantis turistų srautas Kalvarijos krašte rodo, kad krašto muziejaus/informacijos centro pateikiama informacija pasiekia keliautojus, skatina čia atvykti, pasižvalgyti, apsisistoti ir dar kartą sugrįžti. Tikimasi, kad nauja audiogido paslauga trimis kalbomis (lietuvių, lenkų, anglų) 2024 m. ženkliai pagerins informacijos prieinamumą užsienio svečiams, bus suteikiamos dar kokybiškesnės paslaugos turistams. Geriau pažinti Kalvarijos miestą ir Sūduvos regiono architektūrą padės 2023 m. bibliotekos išleisti leidiniai: pažintinis stalo žaidimas „Istorinio kelio žygeiviai“ ir spalvinimo knygelė vaikams „Tie namai namučiai“.

Ataskaitinių metų kvalifikacijos kėlimo mokymų turinys buvo nukreiptas šiuolaikiniam informacijos specialistui reikalingų profesinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymui, užtikrinant įgytų žinių panaudojimą bibliotekos teikiamų paslaugų kokybę gerinti.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ataskaitą pagal Direktoriaus, Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo, Informacijos išteklių valdymo bei Skaitytojų aptarnavimo skyrių pateiktus tekstus sudarė vyr. metodininkė Nijolė Skroblienė

Priedas Nr.1

Projektinė veikla 2023 m.

Projekto pavadinimas. Tikslai ir uždaviniai Projekto rengėjai	Vykdymo/ dalyvavimo laikotarpis	Dalyviai ir partneriai	Rezultatai*	Kas finansuoja	Pritrauktos lėšos (be SVB indėlio) EUR
1	2	3	4	5	6
Bibliotekos rengti ir vykdyti projektai					
„Skaityk.Kurk.Pažink“ /Projekto vadovas Loreta Grabauskaitė/ Tikslas: organizuoti vaikams patrauklią, turiningą, aktyvią veiklą vasaros atostogų metu, kuri skatintų kūrybiškumą, saviraišką, ugdytų įvairiapuses kompetencijas.	2023 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, Kalvarijos gimnazijos moksleiviai.	Organizuota 5 dienų stovykla: 4 meniniai edukaciniai užsiėmimai, sporto diena, išvyka į Kalvarijos „Zooparką, lobio paieškos Kalvarijoje, supažindinančios su miesto istorija, kultūros paveldu. Parengta stovykloje sukurtų darbų paroda.	Kalvarijos savivaldybė iš mokinių vasaros poilsio programos	1150,00
„Kūryba įkvėpta knygų magijos“ /Projekto vadovas Loreta Minsevičienė/ Tikslas: ugdyti mokinių kūrybinį požiūrį,	2023 m. Vykdymas 2024 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, 1-4 klasių moksleiviai	Vykdoma ekskursija ir edukacija vaikams, paskatinamas domėjimasis biblioteka, kaip kultūros vieta, plečiamas supratimas apie kultūros reiškinius, skatinamas domėjimasis kultūra ir menu.	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Paslaugos kaina vienam mokiniui 5.00 eur.

įtraukiant juos į edukacines veiklas, siekiant supažindinti su bibliotekos teikiamomis paslaugomis ir veiklomis					
„Rudens šventė Aistiškiuose-2023“ /Projekto vadovas Marija Murauskienė/ Tikslas: Stiprinti bendruomeniškumą, skatinti kaimo žmones bendrai veiklai, puoselėti tradicijas, gerinti kaimo įvaizdį.	2023 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, Aistiškių kaimo bendruomenė.	Organizuota šventė, surengtas konkursas, 4 edukaciniai užsiėmimai, žemdirbių mugė.	Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija	4000,00
„Praeitį atgyja“ /Projekto vadovas Loreta Minsevičienė/ Tikslas: Patrauklaus Kalvarijos krašto ir Sūduvos kaip etnografinio regiono įvaizdžio formavimas.	2023 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka.	Išleisti leidiniai apie Kalvarijos kraštą ir Sūduvos etnografinį regioną: pažintinis stalo žaidimas „Istorinio kelio žygeiviai“ , spalvinimo knygelė vaikams „Tie namai namučiai“ .	Kalvarijos savivaldybės administracija	3500,00
„(Ne)pasiklydę parodų labirintuose“	2023 m. Vykdymas 2024 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, režisierius Vytautas V.	Bus surengtos 5 dailės, fotomeno, grafikos parodos, 2 paskaitos, 2 Meno degustacijos, pristatytas	Lietuvos kultūros taryba, Kalvarijos	Laukiama atsakymo

<p>/Projekto vadovas Loreta Minsevičienė/ Tikslas: suteikti vietos gyventojams galimybes tenkinti profesionaliojo meno poreikius, ugdant išprususį profesionalaus meno vartotoją.</p>		<p>Landsbergis, Kauno apskrities viešoji biblioteka, Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Vilniaus Dailės akademijos Grafikos katedros vedėja Marija Marcelionytė Paliukė, Meno galerija „AP Idėjos“, Kalvarijos savivaldybės administracija, dailininkas, gatvės menininkas Tadas Šimkus</p>	<p>dokumentinis filmas, organizuotos kūrybinės edukacinės dirbtuvės, surengti 3 profesionalios muzikos pasirodymai.</p>	<p>savivaldybės administracija</p>	<p>(Bendra projekto vertė - 16397.80 Eur, prašoma iš Kultūros tarybos – 11097,80 Eur.)</p>
<p>„Jaunuolių integracija į Kalvarijos visuomeninę veiklą“ /Projekto vadovas Jurgita Briunienė/ Tikslas: Sudaryti sąlygas jaunuoliams užsiimti prasminga veikla, palengvinti jų integraciją į Kalvarijos visuomeninę veiklą per įvairias edukacines veiklas.</p>	<p>2023 m. Vykdymas 2024 m.</p>	<p>Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos atvira jaunimo erdvė „Vietukė“</p>	<p>Jaunų žmonių gebėjimų ugdymas per edukacines veiklas.</p>	<p>Jaunimo reikalų agentūra</p>	<p>Projektas rezervo sąraše</p>
<p>„Pažink save ir savo aplinką“ /Projekto vadovas Jurgita Briunienė/</p>	<p>2023 m.</p>	<p>Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos atvira jaunimo erdvė „Vietukė“</p>	<p>Organizuotos 2 išvykos į edukacines programas, dalyvauta orientacinėse varžybose, išvyka į atvirą jaunimo erdvę Palangoje.</p>	<p>Kalvarijos savivaldybės administracija</p>	<p>850,00</p>

Tikslas: Skatinti jaunimą pažinti save, labiau įsitraukiant į visuomeninį gyvenimą ir sprendžiant psichologines, socialines problemas.					
Projektai, kuriuose biblioteka dalyvavo partnerio teisėmis					
„Šiaudinių sodų rišimo tradicijų puoselėjimas“ /Projekto vadovas Asta Jankeliūnienė/ Tikslas: pažinti seniausią šalies paprotinės liaudies dailės rūšį.	2023 m.	Projektą įgyvendino asociacija Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetas, Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka partneris	Organizuotos 2 edukacinės programos	Kalvarijos savivaldybės administracija	800,00
„Dviejų kartų pažinimo keliu“ /Projekto vadovas Nijolė Skroblienė/ Tikslas: Bendraujant ir bendradarbiaujant per kūrybą, stiprinti ryšį tarp senjorų ir jaunosios kartos.	2023 m.	Projektą įgyvendino asociacija Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetas, partneris Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos atvira jaunimo erdvė „Vietukė“	Organizuotos 4 lietuvių liaudies šokių edukacijos, parengta šokių vakaro programa, 2 edukaciniai renginiai, knygos pristatymas.	Kalvarijos savivaldybės administracija	1108,00
Projektas „Knygų startas“	2022 m.	Projektą įgyvendina Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka.	Tarptautine patirtimi paremtas ankstyvojo skaitymo skatinimo projektas, kurio metu naujagimiams ir jų tėveliams	x	x

		<p>Skaitymo skatinimo programą koordinuoja ir jos įgyvendinimo stebėseną atlieka Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.</p> <p>Projekto partneriai: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyrius.</p>	dovanojamas ankstyvojo skaitymo skatinimo lauknešėlis.		
Projektas „Biblioteka visiems“	2022 m.	<p>Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos (AVBA) 2020 m. pradėta iniciatyva yra sunkaus ir ilgo darbo vykdant Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos strateginio veiklos plano priemonę „Aprūpinti bibliotekas socialinės bei informacinės atskirties gyventojų grupėms skirta įranga ir priemonėmis“ tęsinys.</p>	Kalvarijos savivaldybės vaikų dienos centro „Aš ypatingas“ vaikams buvo organizuotos 4 edukacijos.	x	x
Projektas „Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių santykių kūrimui su aplinka“	2022 m.	<p>Panėvėžio, Kauno ir Klaipėdos regionų bibliotekos</p>	Prisijungus prie projekto „Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių santykių kūrimui su aplinka“, praveisti 48 edukaciniai	x	x

			užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 385 dalyviai.		
--	--	--	--	--	--